

קובץ

הערות וביאורים

בתורת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
בפש"מ, רמב"ם, נגלה וחסידות

פרשת פינחס

גליון יח (תרני"ז)

יוצא לאור על ידי

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

ברוקלין, ניו יארק

417 טרוי עוועניו

ה' תהא שנת נפלאות גדולות

צ"א שנה לב"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

שנת המשיח אלפים שיבע מאות וחמשים ושלוש לבריאת

בי"ה

פרשת פינחס

הי' תהא שנת נפלאות גדולות
צ"א שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א

תוכן הענינים

לקוטי שיחות

4 . . . . . שאילה באורים ותומים לכהן גדול.

שיחות

7 . . . . . חצי כדור התחתון.

13 . . . . . התבוננות בברכות ק"ש

פשוטו של מקרא

14 . . . . . הערה בפרש"י ד"ה קח לך (כו, יח)

17 . . . . . הערות בפרשתינו בפרש"י

חסידות

20 . . . . . תפלה

נגלה

21 . . . . . בענין איסור מרה"ע בבשר בחלב (גליון)

שונות

24 . . . . . ד"ה והתהלכתי דשנת תקע"ב

25 . . . . . פותחין בברכה

25 . . . . . רש"י?

26 . . . . . תו"א-תו"ח

26 . . . . . דיני נטילת לולב סדר הלל.

26 . . . . . בספר הכוזרי מאמר.

מספר פאקסימיליא לשלוח הערות: 953-9720 (718)

לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א
לרפואה שלימה תיכף ומיד ממש

ליקוטי שיחות

שאיילה באורים ותומים לכהן גדול

הרב אברהם יצחק ברוך גערליצקי
- ר"מ בישיבה -

בפרשתנו (כז, כא) כתוב אודות שאילה באורים ותומים: "ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים לפני ה' וגו'", ולמדים מכתוב זה כמה דינים בנוגע לאורים ותומים כמ"ש הרמב"ם בהל' כלי המקדש פ"י ע"י"ש, וביומא עג"ב, מבואר דכל כהן שאינו מדבר ברוה"ק ושכינה שורה עליו אין שואלין בו שהרי שאל צדוק ועלתה לו אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר עד תום כל העם וגו' ע"י"ש, הנה עפ"י"ז יש להסתפק אם שאילה לכה"ג באו"ת הוא רק פרט צדדי אצלו, דע"י"ז שיש לו שמונה בגדים ובמילא יש לו אורים ותומים לכן יכולים לשאלו, אבל אין זה תנאי במינוי כהן גדול דבעינן דוקא כה"ג כזה שמדבר ברוה"ק ויכולים לשאלו ע"י או"ת, דעיקר דין כהן גדול הוא שיהי' ראוי להעבודות שצריך לעבוד וכו', או נימא שהוא פרט עיקרי בכהן גדול דבעינן כהן גדול כזה המדבר ברוה"ק ובמילא הוא ראוי להיות נשאל ע"י או"ת, [אלא דתנאי זה שייך רק בזמן בית ראשון שהיו נשאלין באו"ת, משא"כ בבית שני שלא היו נשאלין בהן כלל ודאי אין זה תנאי בכהן גדול].

ואין להוכיח ממ"ש הרמב"ם בריש פ"ה מהל' כלי המקדש דכהן גדול צריך שיהי' גדול מכל אחיו הכהנים בנוי בכח ובעושר כו' ולא הזכיר שם תנאי דרוה"ק, הרי מוכח דא"י"ז תנאי בכהן גדול, ד"ל בפשטות דכאן מונה רק הדברים שצריך שיהי' גדול מאחיו, וברוה"ק א"י"צ שיהי' גדול מאחיו דוקא, דאפילו אם יש כהנים אחרים כמותו לא איכפת לן, כיון דלפועל שייך שיהי' נשאל ע"י או"ת.

והנה בלקו"ש חל"ב פי' תצוה (א) הובא מחלוקת הרמב"ם ורש"י בנוגע לתשובת האורים ותומים, דלרש"י היו האותיות עצמן בולטות או מצטרפות (כמ"ש רש"י ביומא עג"ב), משא"כ לשיטת הרמב"ם (הל' כלי המקדש פ"י הי"א) הי' כל זה במראה

הנבואה של הכהן אבל לא בהאותיות מצ"ע, וממשיך להביא עוד פלוגתא בין רש"י והרמב"ם דלדעת רש"י (שמות כח,ל) האו"ית אינם מבגדי כהונה אלא דהוי שם המפורש שמניחין בתוך החושן והאפוד, אבל לדעת הרמב"ם האו"ית הוי חלק מבגדי כהונה ולכן כתב (בה"י) דגם בבית שני שלא היו נשאלין בהן, מ"מ היו שם אורים ותומים כדי להשלים שמונה בגדים, ונמצא שהאו"ית הם חלק ופרט מענין הכהונה ובגדי כהונה עיי"ש, ובהערה 13 ביאר דעפ"ז מובן למה סב"ל להרמב"ם דפניו של כה"ג בעת השאלה הי לפני הארון, משא"כ לדעת רש"י הי כלפי האו"ית ושם המפורש, כי לדעת הרמב"ם הי"ז גם חלק ופרט **מעבודת הכהונה** שבביהמ"ק, לכן צ"ל ע"ד כמה עבודות בביהמ"ק שצריכים מקום מיוחד לעבודתם כולל לפני הכפורת, כו' משא"כ לדעת רש"י דהוה ענין בפ"ע לא משירות דכהונה איצ"ל כלפי מקום מסויים בביהמ"ק, וראה עוד לקו"ש ח"י"א ע' 631 בהערה שם.

ולפ"ז לכאורה יש לומר דזה תלוי בפלוגתת רש"י והרמב"ם, דלשיטת הרמב"ם דשאלה באו"ית הוה חלק ופרט מענין **הכהונה** כנ"ל, וה"ז כמו שאר עבודות בביהמ"ק במילא הי"ז פרט עיקרי בכה"ג, [ולפ"ז י"ל גם שלא הוצרך הרמב"ם לפרש בהדיא דהו תנאי בכהן גדול שמדבר ברוה"ק כו' כי זה נכלל בדרך ממילא דבעינן כהן גדול הראוי לעבודה], משא"כ לדעת רש"י שהו"ע בפני עצמו לא משירות דכהונה י"ל דה"ז רק פרט צדדי ואינו לעיכובא בכה"ג.

והנה בגמ' יומא שם פירש"י דשאל לאביתר ולא עלתה לו וז"ל: ותניא בסדר עולם ושאל באורים ותומים ולא עלה לו **ונסתלק מן הכהונה** שנאמר ויעל אביתר עכ"ל, ולכאורה יש להוכיח מזה דשאלה באו"ית הו"ע עיקרי בכהן גדול ולכן כשנסתלקה ממנו רוה"ק נסתלק אביתר מכהונה גדולה, וכ"ש דמעיקרא אין למנותו כשאינו מדבר ברוה"ק.

ועי' רמב"ם (שם פ"ד הכ"א) ד"מעלין משררה לשררה גדולה ממנה ואין מורידין אותו לשררה שהיא למטה ממנה שמעלין בקודש ואין מורידין כו' וכהן גדול שעבר עבירה שחייב עליה מלקות מלקין אותו בב"י"ד של שלשה כשאר מחוייבי מלקות וחוזר לגדולתו"י ולפי הנ"ל לכאורה למה לא כתב דכשנסתלק ממנו רוה"ק מסלקין אותו מכה"ג? אלא דגם הכא יש לומר דזה מובן בדרך ממילא דאם אינו ראוי להיות נשאל באו"ית הי"ז כמו שאינו

ראוי לעבודה, וראה רמב"ם הלי שגגות פט"ו הי"ז דכהן גדול שנמשח בשמן המשחה ועבר מעבודתו מפני מום או זקנה **וכיוצא בהן** וחטא בשגגה כו', וי"ל דכל זה נכלל ב"כיוצא בהן" שאינו ראוי לכהונה גדולה.

וע"י גם בבראשית רבה (פי חיי שרה פרשה סי' פ"סקא ג' ובויק"ר סו"פ ל"ז) דאיירי שם אודות יפתח ופינחס שיפתח נענש על שלא הלך לפינחס, ופינחס נענש על שלא הלך ליפתח, דענשו של פינחס הי' דנטלה ממנו רוח הקודש, הה"ד (דברי הימים א' ט, כ) פנחס בן אלעזר **נגיד הי'** עליהם, הוא נגיד עליהם אין כתיב כאן אלא נגיד הי' לפנים הי' עמו עיי"ש, ולכאורה יש לפרש גם הכא דכוונת המדרש הוא דהא בהא תליא דכיון שנסתלק ממנו רוח"ק לכן נסתלק ג"כ מלהיות **נגיד** דהיינו כהונה גדולה, אבל ע"י ברד"ק שם שישנם בזה פירושים אחרים.

אלא דהרד"ק (שמואל ב טו, כד) פירש הך דויעל אביתר וז"ל: רבותינו ז"ל קבלו כי באותו היום נסתלק אביתר מכהונה גדולה והכניסו צדוק תחתיו שנאמר ויאמר המלך לצדוק השב את ארון האלקים העיר, ולמה נסתלק באותו היום כי שאל באורים ותומים ולא נענה ושאל צדוק ונענה כו' כי השואל באורים ותומים, הכהן הנשאל רוח"ק שורה עליו ובה הי' מכיון ומשיב השאלה עם מה שהי' נראה לו באורים ותומים כו' וכיון שראה דוד שנסתלקה רוח הקודש מאביתר ידע שהגיע זמן הקללה שקלל הקב"ה זרע עלי, ואביתר הי' מזרע עלי כו' וצדוק מזרע פינחס ונתקיימה בו ברכה שברכו הקב"ה כמ"ש והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונה עולם כו' עכ"ל. דלפי דבריו י"ל דאין להוכיח מכאן דכה"ג שנסתלק ממנו רוח"ק מסלקין אותו מכה"ג, די"ל דשאני הכא דידע שיש נבואה שיפסק כה"ג מזרעו של עלי, משא"כ בעלמא לא. אבל ע"י במשנה סוטה מח, ב, דמשמע דהא דשאל לצדוק ועלתה לו ולאביתר לא עלתה לו אינו משום הנבואה לעלי אלא משום ירידת הדור עיי"ש.

וראה עוד הערות וביאורים פי' פינחס ופי' מטו"מ תשמ"ז ופי' יוחי תשנ"ב בפלוגתת רש"י והרמב"ם אם בעינן לפני הארון או לא.

שיחות

חצי כדור התחתון

הרב שלום יעקב חזן
- תושב השכונה -

בשיחת ש"פ קרח תשמי"ט (סה"ש תנשי"א ח"ב ע" 548 ואילך ושי"נ) נתבאר שכתוצאה מהמאסר והגאולה של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ הוא יצא מרוסי, ולאחרי כמה שנים הגיע לארה"ב חצי כדור התחתון. ונתבאר שם בארוכה שכ"ז הוא בכוונה העליונה אשר למרות הפתגם הידוע אשר בחצי כדור התחתון לא היי מ"ת, הרי קודם הגאולה צריך להיות מקור המעיינות דהפצת המעיינות חוצה דוקא בחצי כדור התחתון בארה"ב.

פתגם זה נאמר ע"י אדמו"ר הזקן ונאמר ונמסר מנשיא לנשיא עד לנשיא דורנו כ"ק אד"ש. פתגם זה נאמר במאמר של אדה"ז בתקסי"ב בד"ה נוטה צפון על תהו, והנחה ממנו בתוסי ביאור מאדמו"ר האמצעי (סה"מ תקסי"ב ע" תעו).

אדמו"ר הצ"צ כתב ביאור על מאמר זה (באוה"ת נ"ך ח"א ע" תרסט) וצ"ע אם מאמר זה נאמר לרבים.

ולעיר שהצ"צ מדייק באופן יוצא מן הכלל, לרשום גם תאריך אמירת המאמר: "באמרותיו לבניו יום ג' פ' בלק תקס"ב".

כ"ק אדמו"ר מהרי"ש חזר על פתגם זה באחד ממאמריו שעדיין לא הגיע אלינו, אך נזכר הוא בשמו בד"ה ברוך שעשה נסים תרס"ד לאדמו"ר מהורשי"ב נ"ע, והנחה ממאמר זה מכ"ק אדמו"ר מהורשי"צ (סה"מ ליקוט ח"ב ע" קיג).

אך כפי הנראה מהני"ל, פתגם זה לא היי מפורסם כ"כ בין החסידים וכן בין משפחת הנשיא - כפי שנראה מאגרת אדמו"ר מהורשי"ב משנת תרנ"ג (אג"ק ח"א ע" קסא):

"בחוחמ"פ העבר שאל ממני [הרז"א אחיו הגדול] על מה ששמע בשמי שמבואר בכ[תבין] ק[ודש] אשר מ"ת לא היי רק על חצי

כדור שלנו ולא באמריקא והראיתי לו בדרוש..". שמזה נראה שמאמר זה לא הי' מפורסם כ"כ גם לאחרי שכי"ק אדמו"ר מהורשי"ב אמרו בהתוועדות י"ט כסלו תרס"ד כי ההנחה מהמאמר לא נתפרסם לרבים.

ולכן גם כ"ק אדמו"ר שליטי"א כששמע אודות פתגם זה, שאל במכתב את כ"ק אדמו"ר מהורשי"צ בשנת תרצ"ג אודות זה. ובאגרת אדמו"ר מהורשי"צ אליו (אג"ק ח"ב ע' תצד) מעתיק את נוסח שאלתו:

"במענה על שאלתך לאמר: שמעתי אומרים בשם כ"ק רבינו הגדול .. אשר באמריקא לא הי' מ"ת, ואם אפשר בבקשה לבאר לי".

ובאגרת זו כהקדמה למקור פתגם זה וביאורו, מקדים בארוכה אופן וסדר אמירת דא"ח אצל אדה"י מהתחלת תקופת נשיאותו ועד שנת תקס"ב לאחרי בואו מפטרבורג. ועפ"י הידוע הדיוק שבכל דבר הקשור עם רבותינו נשיאינו צריך להבין:

א) למה נאמר המאמר בשנת תקס"ב וכפי שאדמו"ר הצ"צ מדייק ג"כ שתורה זו נאמרה "באמרותיו לבניו יום ג' פ' בלק תקס"ב".

ב) מהו הקשר והשייכות באגרת אדמו"ר מהורשי"צ הנ"ל בין חלקה הראשון של האגרת שזה מבאר את סדר אמירת דא"ח אצל אדה"י להביאור בפתגם הנ"ל אודות מ"ת בחצי כדור התחתון, דלכאורה מה מקום באגרת זו דוקא לספר סדר אמירת דא"ח אצל אדה"י? זה מוסיף ביאור בתורה: ויש לומר בזה בדרך אפשר עפ"י המבואר בכ"מ (סה"ש תורת שלום ע' 112, קונטרס לימוד החסידות ועוד) אשר עיקר ענין הפצת המעיינות חוצה התחיל לאחרי פטרבורג ובעיקר לאחרי המאסר הב' בתקס"א, ואכן מאמרי אדה"י על סדר השנים מתחילים משנת תקס"ב.

ועפ"י מענה המשיח להבעשי"ט הידוע שכשיפוצו מעיינותיך חוצה "קאתי מר", אי"כ לאחרי המאסר הב' שאז הוסרו ובוטלו כל הקטרוגים וההגבלות ותורת החסידות נתפשטה בכל תפוצות

ישראל, וכן אמירת המאמרים נאמר בהסברה יותר כידוע ונתבאר בכ"מ.

א"כ נשאלת השאלה למה לא זכינו אז ל"קאתי מר" ?!

ואולי יש לומר שכיז האט באווארנט אדמו"ר הזקן "באמרותיו לבניו ג' פי בלק תקס"ב" במאמרו הנ"ל אשר מ"ת לא הי' בחצי כדור התחתון, דהיינו שבזה רמז שלמרות שאכן התחילה תקופה חדשה בהתרחבות תורת החסידות וכנ"ל שהוטרו כל ההגבלות שבזה, עכ"ז כהכנה לביאת המש"ח צריך להיות גילוי אור תורת החסידות גם בחצי כדור התחתון - בארה"ב.

ומה נפלא הדבר שמאמר זה שנאמר בי"ג פי בלק תקס"ב", קביעותו בימי החודש הי' בי"ג תמוז יום הגאולה של אדמו"ר הרי"צ, ועפ"י המבואר לעיל בשיחת ש"פ קרח שפנימיות הכוונה בכל ענין המאסר והגאולה - בי"ב-י"ג תמוז - הי' בכדי שאדמו"ר מהרי"צ יבוא לארה"ב ושם יהי מקור הפצת המעיינות ועד גם לחצי כדור העליון! (ראה שם בארוכה).

[וע"ד הרמז יש לומר שזה נרמז בזה שמאמר זה לא נאמר לרבים אלא "באמרותיו לבניו" שבזה גם רמז שאחד מבניו יביא את גילוי אור תורת החסידות לארה"ב כהכנה לביאת המש"ח].

דהיינו שי"ג תמוז כבר נבחר כיום סגולה לדורות הבאים שיום זה יהי הגורם וההתחלה לגילוי תורת החסידות בארה"ב (בדוגמת י"ט כסלו שנרשם עליו בשו"ת מן השמים שהוא יום בשורה).

ועפ"ז יש לבאר בדרך אפשר מה שהצ"צ מדייק בתאריך אמירת המאמר "ג' פי בלק", בחלק הפרשה דיום זה מסופר על הויכוח של בלעם עם האתון.

כ"ק אד"ש באגרת כ"ב חשוון תשי"ח (אג"ק ח"ב ע' רסח) מבאר לאיזה התועלת הי' מופת הדיבור של האתון:

"דע"י האתון הי' רוצה לקלל את ישראל והי' נס בתוך נס דעל ידה וויכוחה עמו התחיל בטול מחשבתו...".

ועדי"ז הי' בנוגע למאסרו של אדמו"ר מהוריי"צ, עפ"י המבואר בכ"כ שיחות, שאותם אנשים שאסרוהו על הפצת היהדות הוכרחו לשחררו ובנצחון גמור להמשך עבודתו הק'.
*

ולהעיר: כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נתן במתנה לכ"ק אד"ש ביכלאך אחדים מספרייתו, באחד מהם הוא ביכל שבו מאמר אדה"ז בענין מ"ת בחצי כדור התחתון. ואולי נתן את זה בקשר לשאלתו בזה.

ועפ"י יובן א) מה שדייקו למסור גם תאריך אמירת המאמר. ב) מה שהמאמר נאמר ונמסר מנשיא לנשיא. ג) מה שהקדים אדמו"ר מהוריי"צ באגרת לכ"ק אד"ש את אופן וסדר אמירת דא"ח של אדה"ז מתחילת נשיאותו ועד שנת תקס"ב זמן אמירת מאמר זה.

כי מאמר זה, כנ"ל, נאמר לאחרי שהושלם שלב חשוב בהפצת תורת החסידות וכהכנה והתוואת דרך לשלב הבא כהקדמה והכנה לביאת המשיח.

ומפליא הדבר שאדמו"ר מנורש"ב התחיל להשפיע את אור תורת החסידות בחצי כדור התחתון, הי' זה בשנת תרס"ב שנת הולדת כ"ק אד"ש (וחשנה שגילה באגרת שלו הידוע שיי"ט כסלו הוא ר"ה ומ"ת דתורת החסידות, ראה תורת מנחם - הדרנים ע' תעד, וש"נ), ראה בארוכה בזה תולדות חב"ד בארה"ב פרק א'.

[גם ידוע הסיפור מזקני החסידים אשר החסיד המקובל הרב ליב הופמן אמר בשנים האחרונות של אדמו"ר מהורש"ב בעלמא דין, שאדמו"ר מהורש"ב עומד לנסוע לארה"ב, כי עפ"י קבלה קודם גילוי המשיח צריך להיות גילוי אור תורת החסידות באמריקא, והיות ואצלם הי' מונח שאדמו"ר נ"ע הוא מלך המשיח א"כ אמר לחבריו החסידים שהרבי עומד לנסוע לארה"ב].

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ המשיך בזה ביתר שאת כידוע ומפורסם (ראה תולדות חב"ד שם וש"נ) ובהנסמן בשיחת ש"פ קרח תשמ"ט.

אך כפי המבואר בארוכה בשיחת ש"פ תצוה תשמ"ה (התוועדיות תשמ"ה ח"ב ע" 1321 ואילך), אודות ההבדל בהפצת תורת החסידות בארה"ב לפני בוא אדמו"ר מהוריי"צ ואח"ז, שהוא ע"ד ההבדל בגילוי תורת החסידות לפני י"ט כסלו ואח"ז ראה שם בארוכה.

ועפ"ז יומתק יותר המבואר בשיחת שמח"ת תרפ"ח (סה"מ תרפ"ח ע" קצט) שנסיעתו מרוסיי אינה מצד ההכרח והפחדים, כי אם שהוא מצד סדר מסודר, וגם החלטתו על הנסיעה הי' לאחרי השתטחותו על האהל ברוסטוב בחודש אלול.

דהיינו שהכוונה הי' להביא את גילוי תורת החסידות לארה"ב.

ולכן גם נסיעתו הראשונה לארה"ב בשנת תרפ"ט-צ אחת מהסיבות לזה הי' לבדוק באם המקום כבר מוכן לזה רוחנית להגירתו לארה"ב (ראה תולדות חב"ד בארה"ב פרק כא בארוכה ושי"ס).

ואכן כתנאי לנסיעה זו עמד במסירת נפש ממש על הוצאתם של הכתי"ק והספריי אתו עמו מרוסיי עד כדי כך שהי' מוכן לוותר על היציאה ממדינה ההיא דבר שהי' כרוך בפיקוח נפש ממש! כי הנסיעה לא היתה נסיעה אישית גרידא, אלא כנ"ל הי' זה סדר מסודר באופן גילוי אור החסידות, ולצורך זה הי' צריך גם את הכתי"ק וכו', ראה בארוכה גם שיחת ש"פ וישב תשנ"ב אודות מאמרי רבותינו נשיאינו שכתבו ואמרו בצרפת והביאור בזה שם.

אך אין אתנו יודע עד מה, ולמרות מסירת נפש על הצלת הכתי"ק נאבדו בעת המלחמה ונשארו בפולין עד שנת תשל"ח, וכשהגיעו לכ"ק אד"ש בתשל"ח יסד כ"ק אד"ש את המכון להוי"ל כתבי ומאמרי רבותינו נשיאינו, מתחיל מתניא מהדורא קמא (ראה שיחת חג השבועות תשל"ח).

ואכן בכסלו תשמ"ב שיצא לאור ספר התניא, כ"ק אד"ש הקדיש לזה התוועדות מיוחדת בש"ק וישלח, והפליא לדבר אודות זה, הזריזות וההקרבה שהי' כרוך בהוי"ל, והעיקר שבהוי"ל דספר

התניא לפני י"ט כסלו נשלם רצונו של אדה"ז ובאופן של הוספה, מה שלא הי' בעת הדפסת התניא לראשונה בתקני"ז (ראה בהשיחה שם בארוכה), ובהמשך לזה תבע גם מהקב"ה להחיש את הגאולה באופן דאחישה עיי"ש בארוכה.

ואכן בימים אלה יצא בהכרזה המפורסמת - והתחילה תקופה חדשה - אשר תשמ"ב הוא ר"ת: תהא שנת ביאת משיח.

גם לאחר הנצחון במשפט הספרים בתשמ"ז יצא כ"ק אד"ש בהכרזה בשיחות ש"פ ויגש תשמ"ז שנמצאים כעת בתקופה חדשה שכל ענינה הוא "עמדו אכן כולכם" לבנין ביהמ"ק השלישי וביאת דוד מלכא משיחא!

**

והנה אגרת אדמו"ר מהרי"צ הנ"ל הואיל כ"ק אד"ש לפרסמה לראשונה כהוספה לקונטרס חג השבועות תשי"ח.

עפ"י הוראת רבותינו נשיאינו שכל דבר הוא בהשגחה פרטית יש לומר מה שכ"ק אד"ש בחר בעיתוי זה לפרסם את המכתב, כי שבועות אחדים לפני"ז הוכרז על הקמת מדינת ישראל, ועם כל ההודאה להשי"ת על הנסים וההצלה, היו רבים וטובים שטעו וקשרו את זה עם אתחלתא דגאולה (ראה בארוכה בזה דעת תורה פרק א).

אך רבותינו נשיאינו פרסמו אז את השלילה בזה בכו"כ אגרות ושיחות וכיו"ב,

וכמודגש גם באגרת הנ"ל אודות מ"ת בחצי כדור התחתון שכהכנה לאתחלתא דגאולה וכ"ו צריך להיות גילוי תורת החסידות בחצי כדור התחתון וכנ"ל בארוכה, ואין שום קשר בין הכרזת המדינה עם אתחלתא דגאולה, ומקומו של משיח הוא בבית רבנו שבבבל (ראה גם שיחה אודות בית רבנו שבבבל).

*

ויה"ר שבקרוב ממש תגאל ספרייתו של אדמו"ר מהורשי"ב נ"ע, ועוד לפני"ז נראה את רפואתו השלימה של כ"ק אדמו"ר שליט"א ולהתגלות כבוד מלכותו עלינו, וישמיענו נפלאות מתורתו של משיח בקרוב ממש.

נגלה

בענין איסור מרה"ע בבשר בחלב (גליון)

הת' אברהם קדוש

- 770 -

בגליון י"ז העיר התי מאיר אהרן שימל על מה שכתבנו בגליון שלפני זה בענין מראית העין בבשר בחלב. דהבאנו שם כמה קושיות על דברי הש"ך שכתב שבבישול אין חשש מראית העין "שיכול להיות שמבשל לצורך רפואה וכדו" ו אחת הקושיות היתה שמה בכך שיחשוב הרואה שמבשל לצורך רפואה הרי לפי דעתו מבשל חבירו בשר בחלב גמור (שאם היה יודע שמבשל בחלב אשה או בחלב טמא לא היה שייך בזה מראית העין כלל כמובן ופשוט) ואם כן הרי גם לצורך רפואה אסור לבשל אם לא לחולה שיש בו סכנה ואם כן אף אם יחשוב הרואה שמבשל לצורך רפואה הרי עדיין שייך בזה איסור מראית העין שיחשוב להתיר בישול בשר בחלב גמור לצורך רפואה (ואם משום חולה שיבי"ס אי"כ בטלו כמעט כל איסורי מראית העין).

והביא התי הנ"ל שתירצנו על זה (ועל עוד מספר קושיות) וז"ל "דשיטת הש"ך הוא דהבישול שלא לצורך אכילה הוי דבר שאינו מצוי וא"כ לא חשו בזה חכמים למרה"ע וכל החשש הוא שהרואה יחשוב שמבשל לצורך אכילה ויטעה לומר שמותר באכיתה וע"ז הוסיף הש"ך דליכא למיחש גם לזה שהרואה יאמר שמבשל לצורך אכילה דהא יכול להיות שמבשל לצורך רפואה וכו"ו.

ע"ז הקי' מה שחקשה (ולא הבנתי קושיתו) ולבסוף הסביר דברי הש"ך "באופן אחר קצת" - היינו "שסובר שבכל עת כשאדם רואה מישוהו מבשל בשר בחלב (אפי' בשר בחלב דאוי) הוא לא יטעה שמבשל לצורך אכילה ושמותר לאכול בבי"ח דמהיכי תיתי לומר כן נימא דיטעה רק במה שרואה שמותר לבשל אבל לא יטעה שמותר לאכול וכי"ת אי"כ למה חבירו מבשל בבי"ח ע"ז אומר הש"ך י"ל לצורך רפואה או שאר דברים אכילה וא"כ יש כאן טעות רק דשרי לבשל ולא באכילה ולחוש שיבשל בבי"ח אף שיודע שאסור לאכול הרי"ז מילתא דלא שכיחא ולא גזרו בה רבנן".

ואם הבנתי נכונה דבריו הרי שנתכוין שמה שלא גזרו חכמים בדבר שאינו מצוי אפ"ל בבי אופנים: א' דבמקום שאדם עושה דבר שאינו מצוי ויש לחוש שהרואה יבוא להתיר עי"ז דבר האסור לא חשו חכמים לזה. ב' אפי' במקום שעושה דבר המצוי רק שהרואה אף שיבוא להתיר דבר איסור מ"מ יבוא להתיר רק דבר שאינו מצוי גם בזה לא חשו חכמים. והבין בדברינו כאופן האי' ולבסוף תי' כאופן הבי'.

ואני בער ולא אדע מאין העלה כזאת בדברינו מה שלא עלה כלל במחשבתינו לומר כן (וכי"ש שלא בקולמוסינו) ודי רק במה שאצטט להלן בכדי שיבורר לעיני הקורא כוונתינו: וז"ל שם "דבאמת לעולם לא גזרו משום בישול גופי", ורק גזרו משום שיחשוב שמבשל לצורך אכילה ויבוא לומר שמותר אף באכילה, וא"כ באם יחשוב הרואה שמבשל לצורך רפואה או שאר דברים פשיטא דליכא החשש שיחשוב שמותר אף באכילה ושוב ליכא למיגזר משום מרה"ע, לא משום בישול ולא משום אכילה". ואיני רואה שום מקום להכניס בדברינו אופן האי' הנ"ל. ומה דבריו בתירוצו מפורשים יותר מדברינו אנו הרי בפירוש כתבנו שכל הטעם שלא גזרו בזה חכמים הוא מפני שאין חשש שהרואה יחשוב שמותר באכילה.

ואפשר שלקח הבנתו מדברינו לפני"ז: "וי"ל שישוד הדברים הוא, דבישול שלא לצורך אכילה אינו מצוי, ולא גזרו חכמים במקום שאינו מצוי. ולפיכך במקום שיש איסור באכילת הדבר מצ"ע לא חשו חכמים למיגזר בהו כיון שאז אין חשש שיבוא האדם לבשל שלא למטרת אכילה" והבין שנתכוונו שרק בדבר שיש בו איסור אכילה מצ"ע לא גזרו חכמים כיון שבזה לעולם בישול אינו מצוי שהרי לעולם לא מבשלו לצורך אכילה שאסור באכילה מצ"ע. ולא היא, שבזה לא באנו אלא לבאר דברי הגר"א שמחלק בין בשר עוף שמותר באכילה מדאורי' שיש לחוש שמה יאכלם לגזור עליהם בבישול ומשא"כ בבשר טמא וחלב טמא שאסורים באכילה מדאורי' "ואין לחוש שמה יאכלם לגזור עליהם" (והוא לא קאי כלל מאיסור מרה"ע אלא מגזירה גמורה של חכמים כמו איסור אכילת בשר עוף). ועי"ז הקשינו דמ"מ אף שאסורים באכילה בלא"ה יש לגזור אבישולם לא מטעם אכילה אלא מטעם איסור בישול עצמו שאסור ללא קשר לאכילה כלל בבשר בחלב. עי"ז תי' שם שכיון שבבשר טמא אסור באכילה מצ"ע לא שייך לגזור

בבישול לעולם כיון שאינו מצוי שיבשל שלא לאכילה משא"כ בבשר עוף שמותר באכילה מצ"ע אפי' בחלב מדאף ויש חשש שיבשל למטרת אכילה (ואין בזה שייכות כלל למה שיחשוב הרואה שאין גזירה זו כלל משום מחשבת הרואה אלא מצד האדם המבשל עצמו) בזה יש לגזור דהא הוי דבר המצוי. ועיין היטב.

ובהמשך דבריו ביאר פלוגתת הרמ"א והש"ך דלהרמ"א איסור מרה"ע הוא (גם) משום חשד שעושה דבר איסור וע"כ לא שייך בזה כל התי' הנ"ל בדברי הש"ך דהא אף שיחשוב שמבשל לצורך רפואה מ"מ אסור וכ"ז לא שייך אלא לסברת הש"ך שאיסור מרה"ע הוא רק מפני שהרואה יחשוב להתיר הדבר ובזה י"ל דאף שיחשוב להתיר מ"מ כיון שאינו מצוי לעשות כן אין לחוש לכך ולא גזרו חכמים בדבר שאינו מצוי. וגם בדבריו אלו ראיתי להעיר, דא"כ שהרמ"א מסכים לעיקרון זה דבישול שלא לצורך אכילה הוי דבר שאינו מצוי וחכמים לא גזרו בדבר שאינו מצוי א"כ בבישול דבר טמא לא היה צריך כלל לגזור שהרי בזה אינו מצוי כלל שיעשה כן שהרי לעולם אינו מבשלו לצורך אכילה. ואם לא גזרו בדבר מצוי כאשר הוא יביא רק לידי התרת דבר שאינו מצוי כ"ש שכאשר הדבר עצמו שעושה אינו מצוי לא גזרו חכמים ובזה אין שייך גזירה משום חשד, דמ"מ אינו מצוי.

ועוד המשיך שם לבאר פלוגתת הש"ך והרמ"א לגבי איסור מרה"ע בחלב שקדים דלהרמ"א שאיסור מרה"ע היא משום חשד א"כ בזה שהאיסור הוא רק דרבנן אין לחוש משא"כ להש"ך. ולא ראיתי כל הבנה לדבריו דודאי לכו"ע במקום שיש לחוש לכך שהרואה יבוא להתיר דבר האסור יש בזה חשש מרה"ע ורק שיש מי שאומר שאף אם לא יבא להתיר רק שיחשוד בו שעושה דבר איסור גם זה נקי מרה"ע, (והוא עצמו כתב כן לפני כן והעיר כאן בהע"י שזה נגד מה שכתב קודם לכן ומתעלם משאלתו שם שא"כ מה בין מרה"ע לחשד וגם לא שת ליבו לכך שזהו לא רק בניגוד למה שהוא עצמו כתב קודם אלא בניגוד גמור גם לסברא הישרה).

ונאמן לדבריו אלו בא לבאר עוד תמיהת רעק"א דאמאי לא גזרו בהנאה הא בזה לא שייך לומר שנהנה לצורך רפואה שהרי רואה במה נהנה והקי' (כאילו מעצמו) שהרי אותה קושיא קשה גם על הרמ"א ולא ציין שאת קושיא זו העתיק מדברינו בלא שיאמר דבר בשם אומריו. והמשיך דלפי הש"ך י"ל שגם בזה הוי דבר שאינו מצוי וגם זה כתב כאילו הם דברי עצמו בלא ציון

לדברינו בשעה שהארכנו בדברינו לבאר באופן זה קושית הרעק"א הנ"ל. ולבסוף מחדש את חידושו שכיון שהנאה קיל יותר שהוא רק ספק פסול לעדות לכן לא גזרו חכמים וע"ד שלא גזרו באיסור דרבנן, כנ"ל לגבי חלב שקדים. וגם זה כמובן לא יבואר אלא לפי חידושו שאיסור מרה"ע להרמ"א הוא רק משום חשד כנ"ל וחידושו זה כבר נדחה מאליו. ובכל זה עיין בדברינו ותמצא נחת.

שונות

ד"ה והתהלכתי דשנת תקע"ב

הח' יוסף יצחק קעלער
- תות"ל 770 -

בכרם חב"ד גליון 4 (חלק ב') ע' 411 ברשימת מאמרי תקע"ב נרשם ד"ה: ענין והתהלכתי בתוככם (בק"ק אולע). ובהע' 58 נסמן: כ"י 2068. וראה סה"מ פרשיות ח"ב ע' תרג.

ולמעיר שבספר מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ע' תתד בשוה"ג ציין המו"ל שנוסח אחר מד"ה זה דסה"מ פרשיות נמצא בכ"י 260 בין כמה מאמרים משנת תק"ע. [והנחת אדמו"ר האמצעי נדפס בספר מאמרי אדמו"ר האמצעי שם. ו(ההתחלה נעתק) בשינויים (ובתוס' הגחות) באוה"ת ויקרא ע' תתקמט].

ולפי"ז לכאוי צריך להוסיף ד"ה והתהלכתי הנ"ל (שבסה"מ פרשיות) ברשימת מאמרי תק"ע בכרם חב"ד שם ע' 404 (לפני מס' 34).

[אבל בספר מאמרי אדמו"ר האמצעי נדפס בכותרת: ביאור לדרוש פ. ע"פ ואולך אתכם קוממיות הנ"ל. וכן באוה"ת ויקרא שם הוא בכותרת: להבין ביאור הדברים ע"פ והתהלכתי. ואולי הוא ביאור על דרוש זה דשנת תקס"ט].
וברשימת מאמרי תקע"ב הע' 58 צריך (למחוק את הציון לסה"מ פרשיות ו) לציין: ד"ה זה מאדמו"ר האמצעי נדפס בספר מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ע' תשסד.

פותחין בברכה

הרב משה לברטוב
- תושב השכונה -

בזמן האחרון נדפסו מנהגי חתונה באנגלית וכותב המחבר שם, שהטעם שקוראים המכתב ברכה של כ"ק אדמו"ר שליט"א בתחילת החופה הוא משום שפותחים בדבר מלכות.

ולפלא שנעלם מהמחבר, שמשתמשים במאמר זה רק בעת שיושבים במסיבה ומתכוונים לעסוק בענינים אחרים (אפי' כשמדברים דברי תורה אך חידושים של המסובים) אז פותחים בדבר מלכות מאן מלכי רבנו ואצל חסידים חוזרים מאמר או פזמון מרביים, משא"כ תחת חופה שמתחילים בברכה ברכת אירוסין, ובברכה הלא יש דבר מלכות שאומרים מלך העולם לא שייך זה.

והטעם שקוראים המכתב הוא להמשיך הברכה של כ"ק אדמו"ר שליט"א ישלח לו השי"ת רפואה שלימה וקרובה.

ואולי הוא טעות הדפוס וצ"ל שפותחים בברכה.

רש"י?

הרב יוסף יצחק פלדמן
- תושב השכונה -

בספר עמק המלך שער או"א פלי"ה (עו, א) כשמדבר אודות פילוסופים מביא "ועי"ז אמרו חז"ל ארור ארור האדם המלמד את בנו חכמת יונית ורש"י ז"ל מתרץ הפילוסופים ואומר שהיא חכמת טרסיים, מפני שרבו חכמי דורו שעסקו בחכמת הפילוסופיא. וה"י מחלוקת גדול בימיו אודות ספר המורה נבוכים כנודע בין חכמי צרפת וספרד שנמשך זמן רב וה"י תורתנו כשתי תורות עד שהחרימו זה את זה ועשה רש"י ז"ל שלום ביניהם והפך בזכותי".

ויש לעיין מה פיי הר"ת של רש"י.

תו"א - תו"ח

בקוני חנוך לנער (קה"ת תשי"ט) ע"י 50 מציין כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נייע ועיין בתו"א פ' תולדות ד"ה ויתן לך האלקים.

וכנראה שזה טעות הדפוס וצ"ל במקום תו"א - תו"ח.

דיני נטילת לולב; סדר הלל

בסידור תהלת ה' (קה"ת) ע"י 240 באה הכותרת "דיני נטילת לולב" ולהעיר שבסידור תורה אור (קה"ת) ע"י קכב הכותרת היא "דיני הלולב" ויש לעיין מי שינה הכותרת.

כמו"כ להעיר שבסידור תהלת ה' הנ"ל באה כותרת אח"כ "סדר הל"י ובסידור תו"א הנ"ל ליתא, אבל כ"ה גם בסידור עם דא"ת (קה"ת) ע"י 428.

בספר הכוזרי מאמר

באוה"ת במדבר כרך ה ע"י א'תרמב מביא "עד"מ ההתקשרות הוא מהות הנפש באברי הגוף.. וידוע בספרי הטבע כמ"ש בספר הכוזרי מאמר" והניח מקום פנוי - היינו שבהכתי"י שממנו הדפיס מאמר זה כנראה לא נסמן מקומו (וכמובן שלא לה שבקיאם בספר הנ"ל ויודעים מוצאיו ומבואיו לא קשה למצוא [מקומו]).

ולהעיר שדרכו של הצ"צ להעתיק כמ"פ אותם קטעים במאמרים שונים ועד"ז בנידון דידן והוא באוה"ת בראשית ר"א ושם מציין לכוזרי מאמר שני ס"י כו [ושם מועתק כל הקטע בשיפור לשון מהנדפס כאן].

לזכות

החתן הרב התמים

כתריאל שיחי

וב"ג הכלה מרת **יפה** תחי

שם טוב

לרגל נישואיהם

בשעה טובה ומוצלחת

ביום ג' שהוכפל בו כי טוב

יו"ד תמוז

ה"י תהא שנת נפלאות גדולות

שירותי מחשב ותכנת סדר הדפוס "סדרית" - באדיבות
E.S.T. Computers 4403 14th Ave. (718) 972 4648

להצלחה רבה ומופלגה